

якого соціального працівника є нагородою – бачити усмішки і щасливі очі тих, кому вони допомогли. Творче бачення, яке виробляється в процесі соціальної діяльності, створює необхідний практичний досвід щодо якості роботи соціального працівника.

Отже, на сьогодні в інструментарії соціальної роботи є багато різних засобів, за допомогою яких вона може ефективно здійснюватися.

Подальші розробки цієї теми можуть бути спрямовані на пошук сучасних підходів і перспектив щодо вирішення суперечок та забезпечення якості соціальної роботи стосовно реалій сьогодення.

Євсюкова Єлизавета Вадимівна

li4zka@gmail.com

студентка бакалаврату спеціальності «Право»

Науковий керівник:

Франко Н.О., викладач кафедри філософії

ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

КОМУНІКАТИВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ОСНОВІ ДІДЖИТАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНОМУ КЕЙСІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

Природа діяльності фахівця соціальної сфери постійно зумовлює його різні комунікативні позиції, визначаючи принагідно і виявлення соціально-психологічних характеристик, які сприяють міжособистісній взаємодії.

Комунікативна компетентність – складні всебічні якості особистості, які можуть опосередковувати професійну й викладацьку діяльність, спрямовані на встановлення, підтримку та розвиток ефективного спілкування з клієнтами або іншими учасниками соціального процесу.

Окремі сучасні науковці досліджують комунікативну компетентність як основний елемент складової частини культури фахівця, деякі як якість особистості або як здатність і готовність займатися професійною діяльністю. Серед осібних авторів (Ж.

Глозман, В. Зінченко, Б. Мещеряков) існує думка, що головним у комунікативній компетентності є можливість ефективного спілкування. А інші науковці, серед них і Л. Петровська, вважають, що «гнучкість в адекватній зміні психологічних позицій є суттєвим показником компетентного, зрілого спілкування» [1].

Ми згодні з визначенням комунікативної компетентності в професійному кейсі соціального працівника як комплексу «комунікативних знань та мовленнєвих умінь, навичок як базового компонента, а також прояву емпатії, рефлексії, креативності, при майстерному опануванні якими майбутній соціальний працівник зможе адекватно користуватися усіма засобами комунікації (як вербальної, так і невербальної) у спілкуванні з клієнтом» [2, с. 8].

Досвід діяльності закордонних спеціалістів свідчить, що вони мають різні уявлення про професійну компетентність соціальних фахівців. Наприклад, у США вважають, що професійна компетентність соціальних працівників є наслідком інтеграції різних типів компетентності, серед яких: 1) концептуальної (наукової), 2) інструментальної (володіння базовими навичками в професії), 3) інтегрованої компетентності (можливість поєднувати теоретичні питання з практичною діяльністю).

У соціальній роботі наявні критерії компетентності соціальних працівників загального профілю, які окреслюють зміст їх діяльності й очікування клієнтів і загалом усього суспільства.

Американська рада з питань соціальної роботи визначає десять критеріїв компетентності загальних вимог щодо соціальних працівників. Ця здатність залежить від наявності базових навичок, а саме:

- 1) визначати й оцінювати ситуації, а за необхідності мати можливість зміцнити, відновити, захистити або обґрунтовано налагодити стосунки між людьми і соціальними службами;
- 2) оцінювати проблеми, встановлювати цілі та рішення;
- 3) заохочувати людей розв'язувати проблеми або уникати їх зовсім;
- 4) ставати посередником між клієнтами і соціальними службами;

- 5) своєчасно й ефективно втручатися в розв'язання проблем вразливих верст населення;
- 6) сприяти ефективним і гуманним функціям соціальної сфери;
- 7) враховуючи потреби клієнтів, активно брати участь у створенні нових послуг, ресурсів;
- 8) оцінити ступінь впливу і досягати змін;
- 9) постійно удосконалювати власні професійні знання та навички;

10) сприяти вдосконаленню соціальних послуг, підтримувати професійні стандарти і дотримуватися професійної етики.

Сьогодні стрімко розвиваються не тільки суспільства, але й сучасні технології. Все більше коло соціальних проблем потребує застосування нових і нових засобів їх вирішення. Зокрема ще на початку 2000-х науковці обговорювали стурбованість соціальних працівників щодо використання інформаційних технологій і можливості Інтернет-технологій управління та спостереження. Останні публікації стосуються сучасної соціальної роботи, яка проводиться в Інтернеті, впровадження комп'ютерних технологій в соціальну роботу і в дистанційну роботу окремих фахівців (наприклад, психосоціальне онлайн-консультування).

Необхідність осучаснення практики соціальної роботи також зумовив розвиток ідей інформаційного суспільства і відповідних діджитальних засобів.

В Україні застосування інформаційно-комп'ютерних технологій у супроводі соціальних служб або їхнє використання для потреб соціальної роботи є предметом багатьох публікацій. Фахівці наголошують, що використання онлайн-технологій для профілактики соціально негативних явищ – сучасний та доцільний інструмент. Це зумовлено насамперед особливостями користувачів Інтернет-простору, а саме – молоді, яка становить більшу частину його аудиторії.

Одними з найпоширеніших і відомих Інтернет-технологій, які спонукають користувачів до здорового способу життя та запобігання й уникнення негативних суспільних явищ, є вебсайти та інформаційні майданчики медіапростору (різні соціальні мережі, блоги, відеохостинги, інтерактивні онлайн-платформи). Надсилання листів і повідомлень на електронні пошти здійснюється тепер не так часто.

У практиці соціальної роботи широко застосовують сучасні діджитальні технології з метою ведення баз даних клієнтів, зберігання й обміну оперативною інформацією з управління, організації зустрічей між фахівцями і клієнтами; демонстрації інформаційних матеріалів з мережі Інтернету під час проведення занять в групах клієнтів; організації підтримувального неформального спілкування між клієнтами та фахівцями соціальної служби (через конфіденційні групи в соціальних мережах); можливості надання взаємної професійної підтримки працівниками організацій (через закриту групу в соціальній мережі Фейсбук, комунікацію і конференції у Вайбері, Скайпі або Зумі).

Переваги і обмеження діджитал технології у соціальній роботі можна розглядати наступним чином.

До переваг технологій, які використовують для профілактичної соціальної роботи, можна зарахувати такі: економічну перевагу; охоплення великої кількості клієнтів одночасно; швидке поширення інформації; можливість проведення двостороннього діалогу з цільовою клієнтською аудиторією. Також до переваг технологій у консультуванні належать: доступність; можливість надання послуг неорганізованим клієнтам; залучення нових клієнтів до соціальної роботи; віддаленість консультантів від клієнтів, що сприяє комфортним умовам і забезпечує їх анонімність.

До обмежень технологій можна приписати: для підтримки життєздатності онлайн-ресурсів потрібно багато часу; змінити поведінку можна лише через надання інформації; складність використання одного онлайн-ресурсу для різних цільових аудиторій. Крім того, до обмежень технологій у консультуванні належать: необхідність постійно перебувати в Інтернеті; важкість надання очних експертних консультацій; незручність з'ясування деталей ситуацій; важкість відстеження зворотної реакції клієнта на надані послуги.

Сьогодні під час поширення на території України спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 гострої респіраторної хвороби COVID-19 є актуальною можливість використання офіційних електронних ресурсів за допомогою універсальних діджитал технологій, послуговуючись мобільними пристроями

(наприклад: ноутбуком, планшетом, телефоном). Застосування цих сучасних приладів дає можливість клієнту отримати різноманітний пакет соціальних онлайн-послуг, перебуваючи вдома. А на офіційному сайті Міністерства соціальної політики України функціонує централізована інформаційна система, яка містить низку сучасних онлайн-ресурсів, серед них: «Пенсії», «Житлові субсидії», «Діти», «Пакунок малюк», «Деінституціалізація», «Інвалідність», «Е-сервіси».

Список посилань

1. Альохіна Н. В. Формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців, Режим доступу: https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/4336/1/_doc%20%281%29.pdf

2. Годлевська Д.М. Формування професійної комунікативної компетентності майбутніх соціальних працівників в умовах педагогічного університету: Автореф. дис. канд. пед. наук: 19.00.05 / Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – К., 2007. – 21с.

Єлагіна Марія Олександрівна

mariayelahina@gmail.com

студентка бакалаврату спеціальності «Соціальна робота»

Науковий керівник:

Колотило М.О., к.філос.н., доц. кафедри філософії
ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

ОСНОВНІ ЧИННИКИ ПОЯВИ ПРОБЛЕМ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ СІМ'Ї

Сучасні українські сім'ї на своєму шляху переживають низку проблем, кожна з яких супроводжує їх розвиток у певній мірі і у певний час. Фактично це відбувається від перших років спільного життя, коли люди проходять доволі складний процес адаптації до сімейної ролі, в період якої людині потрібно усвідомити й навчитися компонувати свої ролі «товариша», «громадянина», «працівника» тощо зі своєю новою роллю в сім'ї.

Сім'ї зустрічають на шляху також різноманітні соціально-економічні проблеми, такі як розділ фінансів, нестабільність